

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-420 /1268

Ankara

11 / 3 / 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

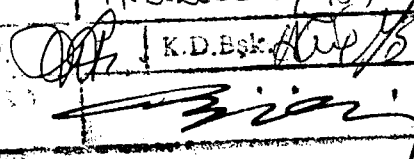
Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 8/2/2002 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T.C. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Em. Kom.	Dışişleri
Tarih	14.3.2002 1/959
K. D. Bşk.	K. D. Bşk. 1/959
Başkan	

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarih ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan 7 Aralık 1944 tarihli Şikago Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nde ticari hakların düzenlenmesi konusunda bir mutabakata ulaşılamamış, bu nedenle ticari hakların, ülkeler arasında iki taraflı sözleşmeler yoluyla düzenlenmesi gereği doğmuştur.

Hükümetimiz, ülkemizin coğrafi durumunu ve uluslararası hava servislerinin ülkemizden geçmesinin sağlayacağı çıkarları gözönünde tutarak, aynı zamanda milli sivil havacılığımızı teşvik ve kalkındırmak amacıyla bugüne kadar bir çok ülke ile iki taraflı hava taşımacılığı anlaşmaları imzalamıştır.

Türkiye'nin imzaladığı bu anlaşmalar çerçeve anlaşması niteliğindedir ve karşılıklılık esasına dayanmaktadır. Bu meyanda, Hükümetimiz ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 17 Ekim 2001 tarihinde Ankara'da bir Hava Taşımacılığı Anlaşması imzalanmıştır.

Sözkonusu Anlaşmanın, iki ülke arasında sivil havacılık ilişkilerinin geliştirilmesine ayrıca, ekonomi, kültür ve turizm alanlarındaki işbirliğine önemli katkı sağlaması beklenmektedir.

T/ 290

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 17 Ekim 2001 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Taşımacılığı Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Bülent Ecevit
BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

<i>D. Bağcı</i> D. BAĞCI Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>H. H. Özkan</i> H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>M. Yılmaz</i> M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>K. Derviş</i> K. DERVİŞ Devlet Bakanı
<i>Prof. Dr. T. Toskay</i> Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	<i>M. K. E. Ç. E. Ç.</i> M. K. E. Ç. E. Ç. Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. S. S. Ö. R. E. L.</i> Prof. Dr. S. S. Ö. R. E. L. Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. T. TOSKAY</i> Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı V.
<i>N. Arseven</i> N. ARSEVEN Devlet Bakanı	<i>M. Y. İ. Ç. E. Ç.</i> M. Y. İ. Ç. E. Ç. Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. M. R. Z. A. O. G. L. U.</i> Prof. Dr. M. R. Z. A. O. G. L. U. Devlet Bakanı	<i>Dr. Y. Karakoyunlu</i> Dr. Y. KARAKOYUNLU Devlet Bakanı
<i>H. G. F. M. İ. C. İ.</i> H. G. F. M. İ. C. İ. Devlet Bakanı	<i>Prof. Dr. Ş. Ü. Ş. E. N. M. E. Z.</i> Prof. Dr. Ş. Ü. Ş. E. N. M. E. Z. Devlet Bakanı	<i>E. S. G. A. Y. D. A. L. I.</i> E. S. G. A. Y. D. A. L. I. Devlet Bakanı	<i>F. Ö. N. L. Ü.</i> F. Ö. N. L. Ü. Devlet Bakanı
<i>Dr. R. D. O. R. U.</i> Dr. R. D. O. R. U. Devlet Bakanı	<i>R. M. Ö. N. Ü.</i> R. M. Ö. N. Ü. Devlet Bakanı	<i>S. Ç. A. K. M. A. K. O. G. L. U.</i> S. Ç. A. K. M. A. K. O. G. L. U. Adalet Bakanı	<i>S. Ç. A. K. M. A. K. O. G. L. U.</i> S. Ç. A. K. M. A. K. O. G. L. U. Milli Savunma Bakanı
<i>B. K. V. İ. Ç. E. L. E. N.</i> B. K. V. İ. Ç. E. L. E. N. İçişleri Bakanı	<i>I. C. E. M.</i> I. C. E. M. Dışişleri Bakanı	<i>S. Ö. R. A. L.</i> S. Ö. R. A. L. Maliye Bakanı	<i>M. B. O. S. T. A. N. C. I. O. G. L. U.</i> M. B. O. S. T. A. N. C. I. O. G. L. U. Milli Eğitim Bakanı
<i>Prof. Dr. A. A. K. C. A. N.</i> Prof. Dr. A. A. K. C. A. N. Bayındırlık ve İskan Bakanı	<i>Dr. T. N. Ç. A. C. A. N.</i> Dr. T. N. Ç. A. C. A. N. Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>S. Ö. R. A. L.</i> S. Ö. R. A. L. Ulaştırma Bakanı	<i>A. K. T. A. N. R. J. K. U. L. U.</i> A. K. T. A. N. R. J. K. U. L. U. Tarım ve Köylükleri Bakanı V.
<i>Y. Ö. R. M. A. N.</i> Y. Ö. R. M. A. N. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	<i>M. T. A. Ş. A. R.</i> M. T. A. Ş. A. R. Orman Bakanı	<i>Z. Ç. A. K. A. N.</i> Z. Ç. A. K. A. N. En. ve Tab. Kay. Bakanı	<i>M. İ. T. A. L. A. Y.</i> M. İ. T. A. L. A. Y. Kültür Bakanı
<i>M. T. A. Ş. A. R.</i> M. T. A. Ş. A. R. Turizm Bakanı	<i>Prof. Dr. N. Ç. A. C. A. N.</i> Prof. Dr. N. Ç. A. C. A. N. Orman Bakanı	<i>F. A. Y. T. E. K. İ. N.</i> F. A. Y. T. E. K. İ. N. Çevre Bakanı	

Dosya No.

101-420

189

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
İLE
ESTONYA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ARASINDA
HAVA TAŞIMACILIĞI ANLAŞMASI

Bundan böyle işbu metin içinde akit taraflar olarak anılacak olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Estonya Cumhuriyeti Hükümeti'nin her ikisi de 7 Aralık 1944 yılında Şikago'da imzaya açılmış olan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin tarafları ve Uluslararası Hava Seferleri Transit Anlaşmasını tanıyan ülkeler olarak, ülkeleri arasında ve ötesinde hava seferleri kurulmasını amaçlayan bir anlaşma yapmak arzusuyla;

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE ANLAŞMIŞLARDIR :

MADDE 1

TANIMLAR

(1). Aşağıda yazılı terimler bağlam başka türlü gerektirmedikçe, bu Anlaşma amaçları bakımından, tanımlanmış bulunmaktadır:

a) "**Sözleşme**" terimi 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini ifade eder ve bu Sözleşmenin 90'ncı maddesine göre benimsenmiş olan Ekleri ve 90 ve 94'ncü maddelerine göre Ekler veya Sözleşmede yapılan ve her iki akit tarafca kabul edilmiş herhangi bir değişikliği de kapsar.

b) "**Havacılık makamları**" terimi; ve Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanlığını ve bu Bakanlık tarafından yürütülmekte olan fonksiyonları ifaya yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı ve Estonya Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Bakanlığını ve bu Bakanlık tarafından yürütülmekte olan fonksiyonları ifaya yetkilendirilmiş herhangi bir kişi veya organı ifade eder;

c) "**Mutabık kalınan seferler**" terimi işbu Anlaşmanın Ek'inde belirtilmiş bulunan hatlar üzerinde yolcu ve kargo'nun mutabık kalınan kapasite haklarına uygun olarak taşınması için yapılan tarifeli hava seferlerini "**belirtilmiş hat**" terimi ise işbu Anlaşmanın Ekinde belirtilmiş bulunan bir hattı ifade eder;

d) "**Tayin edilen havayolu işletmesi**" terimi işbu Anlaşmanın 3'üncü maddesine göre tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş bulunan havayolu işletmesini ifade eder.

e) "**Kapasite terimi**";

- bir uçakla ilgili olarak bir yol veya yol kesimi üzerinde o uçağın ücretle taşıyabildiği yükü;

- belli bir hava seferiyle ilgili olarak, o seferde kullanılan uçağın kapasitesinin belli bir süre içinde ve hat veya hat kesimi üzerinde yaptığı sefer adedi ile çarpımını ifade eder.

f) "**Hava seferi**" uluslararası hava seferi; "**havayolu işletmesi**" ve "**trafik amaçları dışındaki iniş (teknik iniş)**" terimlerinin anlamları kendilerine Sözleşmenin 96.ıncı Maddesinde ifade edilen anlamları taşır.

g) "Ücret tarifiesi" terimi yolcu, bagaj veya yük (posta hariç) taşınması için alınacak fiyatları ifade eder; bu fiyatlara bu taşıma ile birlikte sağlanacak önemli ek menfaatler ve kişilerin taşınması için bilet satışları veya yük taşınması için buna benzer muamele üzerinden ödenecek komisyonlar da dahildir. Taşıma fiyatı veya komisyon ödenmesine ilişkin uygulamayı düzenleyen şartları da kapsar.

h) "Ülke" veya "toprak" terimi Sözleşmenin 2. maddesinde belirtilmiş olan anlamı haizdir; ve

i) "Trafik" terimi yolcu, bagaj, yük ve posta demektir.

(2). İşbu Anlaşmanın Eki Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturur.

MADDE 2

TRAFİK HAKLARI

(1). Herbir Akit Taraf diğerine, bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen hatlarda tarifeli Uluslararası Hava Seferleri kurması amacıyla, bu anlaşmada belirtilen hakları tanır. Herbir Akit Tarafça tayin olunan havayolları, belirtilen bir hatta mutabık kalınan bir seferi işletirken, aşağıdaki haklara sahip olacaklardır.

a) Diğer Akit Tarafın ülkesi üzerinden inmeksizin uçmak;

b) Söz konusu ülke içerisinde teknik iniş yapmak; ve

c) Yolcu, yük ve posta şeklindeki uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, söz konusu ülke içerisinde, o hat için bu Anlaşmanın Ekinde belirtilen noktalara iniş yapmak.

(2). Bu maddenin 1. fıkrasındaki hiçbir husus, bir Akit Tarafın havayolu işletmesine, diğer Akit Taraf ülkesinde bu diğer tarafın ülkesindeki başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere yolcu, yük ve posta almak hakkını verdiği şeklinde anlaşılamaz.

MADDE 3

İŞLETME YETKİLERİ

(1). Herbir Akit Taraf, diğer Akit tarafa, belirtilen hatlarda mutabık kalınan seferleri işletmesi amacıyla bir havayolu işletmesini tayin ettiğini, diplomatik kanallardan yazılı olarak bildirmek hakkına sahip olacaktır.

(2). Diğer Akit Taraf bir tayin bildirimi aldığı anda, (3). v e (4). fıkra hükümlerine tabi olarak, tayin edilen havayolu işletmesine ilgili işletme yetkilerini gecikmeden tanıyacaktır.

(3). Akit Taraflardan birinin yetkili havacılık makamları, öteki Tarafın tayin ettiği havayolu işletmesinden, uluslararası hava seferlerinin işletilmesinde bu makamların normal ve makul şekilde uyguladıkları kanun ve yönetmeliklerde emredilen şartları yerine getirebilecek vasıfları

haiz bulunduğu hususunda, kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

(4). Akit Taraflardan herbiri, tayin edilmiş bir havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve etkili kontrolünün bu havayolu işletmesini tayin eden Akit Tarafın veya uyruklarının elinde olduğuna kanaat getirmedeği hallerde, (2).fıkra da sözü edilen işletme yetkilerini tanımayı reddedebilir, veya bu havayolu işletmesinin (2). maddede belirtilen haklarının kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koyabilir.

(5). Bir havayolu işletmesi böylece tayin edilip kendisine yetkilendirildiğinde kapasite hakkı üzerinde anlaşmaya varılmış bulunması ve 10. ile 15. Madde ve Ek hükümlerine göre oluşturulan bir ücret ve uçuş tarifesinin o sefer açısından yürürlükte bulunması şartıyla mutabık kalınan seferleri işletmeye herhangi bir zamanda başlayabilir.

(6). Mutabık kalınan seferlerde uçak işletilmesi ve yolcu, yük ve posta taşınmasına ilişkin ticari konular, yani tarifeler, uçuş sıklığı (frekansı) uçak tipleri Akit Tarafların havacılık makamlarının onayına sunulacaktır.

MADDE 4

İŞLETME YETKİLERİNİN

İPTALİ VE ASKIYA ALINMASI

(1). Akit Taraflardan herbiri, aşağıdaki hallerde, öteki Akit Tarafça tayin edilen bir havayolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya 2. maddede belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır:

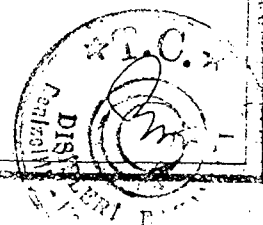
a) O havayolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiili kontrolünün havayolunu tayin eden Akit Tarafın veya uyruklarının elinde olduğuna dair kanaat getirmemesi, veya

b) O havayolu işletmesinin kendisine bu hakları tanıyan Akit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması, veya

c) Havayolu işletmesinin başka bir şekilde bu Anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması,

hallerinde.

(2). Bu maddenin (1). fıkrasında belirtilen ve hakların geri alınması, tatbikatının durdurulması veya kayıtlar konulması hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun ve yönetmeliklerin daha fazla ihlal edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak Akit Tarafların havacılık makamları arasındaki istişareten sonra kullanılacaktır. Bu istişareler, bu yoldaki ihbarın alınmasından itibaren 30 gün içinde yapılacaktır.

MADDE 5

GİRİŞ VE ÇIKIŞ İZİNİ KANUNLARI VE YÖNETMELİKLERİ

(1). Bir Akit Tarafın, uluslararası hava seyrüseferi yapan uçakların ülkeye giriş, kalkış ve çıkışları veya bu uçakların topraklarında kalış süresi içinde işletimi ve seyrüseferi ile ilgili kanunlar ve yönetmelikler, milliyet farkı gözetmeksizin her iki Akit Tarafın uçaklarına uygulanacaktır; ve bu kanunlar ve yönetmeliklere o Akit Tarafın toprakları içindeyken veya ayrılırken yahut girerken böyle bir uçak tarafından uyulacaktır.

(2). Bir Akit Tarafın, uçakta taşınan yolcu, mürettebat, kargo ve postanın ülkeye kabulü, ülkede kalışı veya ülkeden ayrılışına ilişkin yasa ve yönetmeliklerine, örneğin gümrük giriş çıkışı, göç pasaport ve sınıklar kontrolü ile ilgili yönetmelikleri, o yolcu, mürettebat, kargo ve posta tarafından veya onlar adına o Akit Tarafın topraklarına girişte, topraklarından çıkışta ve toprakları içinde iken uyulacaktır.

(3). Tesisleri ve teknik kolaylıkları ve hizmetleri dahil her hava limanının kullanılması ile ilgili ücretler ve diğer harçlar ve hava seyrüsefer tesislerinin, haberleşme tesislerinin ve hizmetlerinin kullanım ücretleri benzer uluslararası hava seferleri yapan başka Devletlerin tayin edilmiş havayolu işletmelerince ödenenlerden daha yüksek tutulmayacaktır.

MADDE 6

GÜMRÜKTEN VE DİĞER RESİMLERDEN VE VERGİLERDEN MUAFİYET

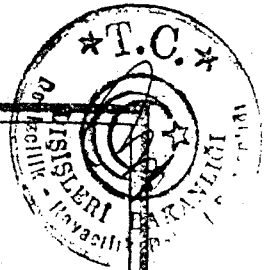
(1). Akit Taraflardan herbirinin tayin edilen havayolu işletmesi tarafından uluslararası seferlerde işletilen uçaklar ve bu uçaklarda bulunan mutad donatım, akaryakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek, içecek ve tütün dahil) uçak levazımatı da, öteki Akit Taraf Ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılıncaya kadar uçakta kalmak veya öteki Akit Taraf Ülkesi üzerindeki uçuş kısmında kullanılmak kaydıyla, bütün gümrük vergileri, muayene ücretleri ve diğer rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

(2). Aşağıdakilerde yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç aynı rüsum ve vergilerden bağışık tutulacaktır;

(a) Akit Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tesbit edilen miktarları aşmamak ve öteki Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası bir seferinde çalıştırılan uçaklarında kullanılmak üzere uçağa alınan uçak levazımatı;

(b) Akit Taraflardan birinin ülkesine, öteki Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesinin uluslararası seferlerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar; ve mutad teçizat ve

(c) Uçağa alındığı Akit Taraf ülkesi üzerinde yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak bile olsa, öteki Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi tarafından uluslararası seferlerde işletilen

uçakların ikmaline ayrılmış, olan akaryakıt ve yağlama yağları.

Yukarıdaki (a) (b) ve (c) tali fıkralarda sözü edilen malzemelerin gümrük nezaret veya kontrolü altında tutulması gerekebilir.

MADDE 7

NORMAL HAVACILIK TEÇHİZATI İLE

TÜKETİM MADDELERİNİN DEPOLANMASI

Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu şirketinin uçaklarında bulundurulanan malzeme ve tüketim maddeleri gibi normal olarak uçakta taşınan teçhizat da öteki Akit Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesi ile boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar yurt dışına götürülünceye veya başka bir şekilde gümrük yönetmeliklerine göre elden çıkarılınca kadar sözü edilen yetkili makamların nezaretinde bulundurulabilir.

MADDE 8

DİREKT TRANSİT TRAFİĞİ

Akit Taraflardan birinin ülkesinden direkt transit geçen ve bu amaç için ayrılmış bulunan havalimanı bölgesinden ayrılmayan yolcu, bagaj ve yükler şiddet ve hava korsanlığına karşı güvenlik tedbirleri konusu dışında basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazlasına tabi tutulmayacaklardır. Direkt transit geçen bagaj ve yükler gümrük vergileri ve diğer harçlardan bağışık tutulacaklardır.

MADDE 9

MALİ HÜKÜMLER

1. Her Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, diğer Akit Tarafın bölgesinde doğrudan veya tayin edilen havayolu işletmelerinin tayin ettikleri acentaları vasıtasıyla hava taşımacılığı hakkına sahip olacaktır.

Her Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerinin bu taşımacılığı satma, ve herhangi bir kişi bu taşımacılığı yerli para veya öbür Akit Taraf ülkesinde ayrımcılık gütmeyen bir tarzda uygulanan ve yürürlükte bulunan makul döviz mevzuatına göre herhangi bir serbest konvertibl döviz ile satın alma hakkına sahip olacaktır.

(2).Her havayolu işletmesinin talep halinde yerli olarak yapılan ödemeler fazlalığı olan yerli gelirlerin dövizde çevirme ve ülkesine gönderme hakkı olacaktır.Dövizde çevirme ve havale işlemlerine, bu gelirlerin çevirme ve havale için sunuldukları zaman cari muamelelere uygulanan yürürlükteki döviz kuru üzerinden sınırlamalar olmadan izin verilecek ve bankalarca bu dövizde

çevirme ve havale işlemleri için normal olarak alınan ücretler dışında hiçbir ücrete tabi olmayacaktır.

MADDE 10

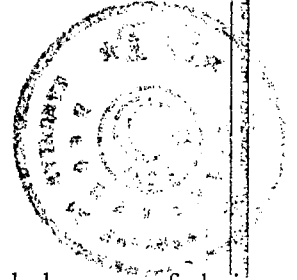
KAPASİTE HÜKÜMLERİ

- (1). Her iki Akit Tarafın havayolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında belirtilen hatlarda, mutabık kalınan seferleri işletmeleri için adil ve eşit imkan sağlanacaktır.
- (2). Mutabık kalınan seferlerin işletilmesinde, her Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketi, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu şirketinin çıkarlarını dikkate alacak, öyle ki aynı hatların tamamı veya bir kısmı üzerinde bu sonuncusunun sağladığı seferleri haksız olarak etkilemiş olmasın.
- (3). Akit Tarafların tayin edilmiş havayolu şirketlerinin sağladıkları mutabık kalınan seferler belirtilen hatlar üzerinde halkın taşıma ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu şirketlerini tayin etmiş Akit Devlet ülkesinde başlayan veya oraya yönelik trafiğin mevcut ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.
- (4). Her iki Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu mutabık kalınan seferleri işletmeleri koşuluyla, onlar, belirtilmiş hatlarda yapılacak seferlerin kapasitesi ve sıklığı üzerinde anlaşacaklardır. Sıklık ve kapasite her iki Akit Tarafın havacılık makamlarının onayına bağlı olacaktır. Bu kapasite, trafik talebine göre her iki Akit Taraf havacılık makamlarının onayına tâbi olarak zaman zaman ayarlanacaktır.
- (5). Geçici bir nitelikteki umulmadık yolcu talebini karşılamak için, tayin edilmiş olan havayolları, bu Maddenin hükümlerine rağmen , aralarında yolcu talebini karşılamak için gereken bu tür geçici artışlar hususunda anlaşabilir. Bu tür herhangi bir kapasite artışı geçikmeksizin onay için Akit Tarafların havacılık makamlarına sunulacaktır.
- (6). Akit Taraflardan birinin tayin edilmiş havayollarının belirtilmiş hat boyunca üçüncü ülkelerdeki noktalarda faaliyet göstermekte olduğu durumlarda, yukarıdaki 3 ve 4'ncü fıkralara uygun olarak belirlenmiş olan kapasiteye ek bir kapasite Akit Tarafların havacılık makamları arasındaki anlaşmaya bağlı olarak sözkonusu havayolları tarafından işletilebilir.

MADDE 11

TEMSİL

Her Akit Taraf diğer Akit Tarafın, tayin edilmiş havayoluna, mutabık kalınmış seferlerin gerçekleştirilmesi için bu seferlerin iş hacminin gerektirdiği teknik ve ticari personeli kendi ülkesine getirme ve bulundurma hakkını verecektir. Yukarıda bahsi geçen personel, bu Akit Tarafın ülkesine giriş müsaadesi ve kalma müddeti ile ilgili mevzuatına tabi olacaktır.

MADDE 12

HAVACILIK GÜVENLİĞİ

(1). Akit Taraflar, Uluslar arası hukuka göre mevcut hak ve yükümlölüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliğinin yasadışı müdahalelere karşı korunması amacıyla birbirlerine karşı üstlendikleri yükümlölüğün, bu Anlaşma'nın ayrılmaz bir parçasını teşkil ettiğini teyid ederler. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlölüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli, Uçaklarda işlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere ilişkin Tokyo Sözleşmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine ilişkin Lahey Sözleşmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık Güvenliğine Karşı işlenen Suçların Önlenmesine ilişkin Montreal Sözleşmesi hükümlerine ve Akit Tarafları bağlayıcı sivil havacılık güvenliğini düzenleyen diğer herhangi bir çok taraflı anlaşmaya uygun hareket edeceklerdir.

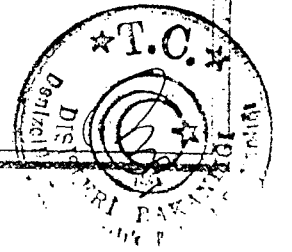
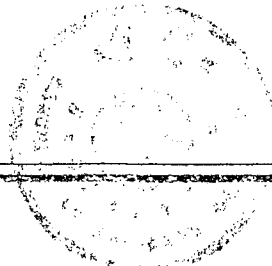
(2). Akit Taraflar, sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu uçakların, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karşı diğer yasadışı eylemleri ve sivil havacılığın güvenliğine ilişkin her türlü tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.

(3). Akit Taraflar karşılıklı ilişkilerinde, Akit Taraflara uygulanabilir olduğu ölçüde, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı tarafından Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine uygun olarak hareket edeceklerdir. Taraflar, kendi tescilindeki uçak işletmecilerinin veya işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan uçak işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin sözkonusu havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini isteyeceklerdir.

(4). Akit Taraflardan her biri, sözkonusu uçak işletmecilerinin, diğer Akit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Akit Tarafça, yukarıdaki 3. fıkrada atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır.

(5). Akit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde uçakların güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın el bagajlarının, genel bagajın, kargo ve uçak levazımının yüklenme ve boşaltma öncesinde ve sonrasında kontrolü amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Akit Taraflardan her biri, belli bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.

(6). Sivil uçakların yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya uçaklara, uçak yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Akit Taraflar, haberleşmede ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

(7). Bu Maddenin havacılık güvenliğine ilişkin hükümlerinin uygulanmasında Akit Taraflardan biri için sorunlar ortaya çıkması halinde, Akit Taraflardan her birinin Havacılık Makamı diğer Akit Tarafın Havacılık Makamından ivedi istişare talebinde bulunabilecektir.

MADDE 13

HAVACILIK EMNİYETİ

1. Her Akit Taraf herhangi bir zaman diğer Akit Tarafça hava mürettebatı, hava araçları veya bunların işletilmesine ilişkin herhangi bir alanda benimsenmiş bulunan emniyet standartları ile ilgili olarak danışmalarda bulunmayı talep edebilir. Böyle bir danışma, talebin alınmasını müteakip 30 gün içinde içinde gerçekleşecektir.

2. Eğer bu danışmalardan sonra bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın herhangi bir alanda o sırada Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara en azından eşit olan emniyet standartlarını etkinlikle bulundurup idare etmediğini tespit ederse, ilk Akit Taraf bu bulguları ve o asgari standartlara uymak için gerekli görülen tedbirleri diğer Akit Tarafa bildirecek, ve bu diğer Akit Taraf da uygun düzeltici tedbiri alacaktır. Diğer Akit Tarafın on beş (15) gün veya daha uzun bir süre içinde uygun tedbiri almaması işbu Anlaşmanın 4 üncü Maddesinin uygulanmasına neden olacaktır.

3. Sözleşmenin 33 üncü Maddesinde sözü edilen yükümlülükler bakımaksızın tayin edilen havayolu işletmelerince diğer Akit Taraf topraklarına yapılan seferlerde hava araçları diğer Akit Taraf topraklarında iken hava araç ve mürettebat belgelerinin geçerliliğini ve hava araç ve teçhizatının görünürdeki durumunu kontrol etmek için, diğer Akit Tarafın yetkili temsilcileri tarafından muayeneye tabi tutulabilir (rampa denetimi).

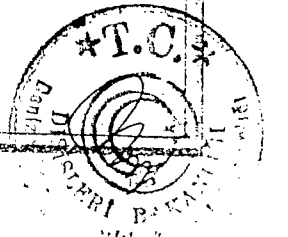
4. Eğer böyle herhangi bir rampa denetimi veya dizi rampa denetimleri:

(a) bir hava aracının veya bir hava aracının işletilmesi o sırada Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara uymadığı, veya

(b) o sırada Sözleşmeye göre belirlenen emniyet standartların etkili olarak sürdürülemediği ve idare edilmediği hususunda ciddi kaygılar doğurursa,

denetimi yapan Akit Taraf Sözleşmenin 33 üncü Maddesi amaçları için, o hava aracı veya mürettebatının geçerli kılınmış olmalarına esas olan kuralların veya hava aracının işletilmesine esas Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit veya onların üzerinde olmadığı sonucunu çıkarmakta serbest olacaktır.

5. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerince işletilen bir hava aracını yukarıdaki (3) üncü fıkraya göre rampa denetimine tabi tutmak amacıyla hava aracına giriş için istenen izin ilgili havayolu işletmesinin temsilcisi tarafından reddedilmesi halinde, diğer Akit Taraf yukarıdaki (4) üncü fıkrafta anılan cinsten ciddi kaygıları doğuracak iştidalde bulunmakta ve o fıkrafta anılan sonuçları çıkarmakta serbest olacaktır.

6. Her Akit Taraf diğ er Akit Tarafın bir havayolu işletmesine veya işletmelerine verilen işletme yetkisini birinci Akit Tarafın bir rampa denetimi, bir dizi rampa denetimleri, rampa denetimi için giriş izninin reddi, danışma veya başka bir neden sonucunda bir havayolu işletmesinin faaliyet emniyeti bakımından ivedi bir tedbir almanın şart olduğu sonucuna vardığında hemen askıya alma veya değ iş tirme hakkını saklı tutar.

7. Bir Akit Tarafın yukarıdaki (2) nci veya (6) ncı fıkraya göre aldığı bir tedbir, o tedbirin alınmasına esas olan gerekçenin ortadan kalkması ile kaldırılacaktır.

MADDE 14

KOD PAYLAŞIMI

Herbir Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi:

- Herbir Akit Tarafın bir havayolu işletmesi ile,
- Üçüncü bir ülkenin havayolu işletmesi ile, bu üçüncü ülkenin Akit Taraf havayolu, işletmeleri ile o üçüncü ülkeden ve ona yönelik ve bu ülke yoluyla seferler yapan diğ er havayolu işletmeleri arasında kıyaslanabilir anlaşmalara izin vermesi şartıyla; kod paylaşımı düzenlemeleri yapılabilir.

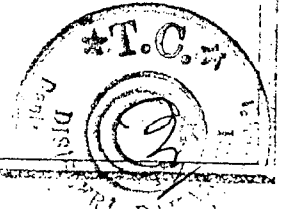
Bu kadar ki, yukarıdaki düzenlemeleri yapan bütün havayolu işletmeleri ilgili hat ve trafik haklarına sahip olmaları gerekir.

MADDE 15

TARİFELERİN BELİRLENMESİ

(1). Akit Taraflar havayolu işletmeleri tarafından diğ er Akit Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak taşımalar için konulacak ücret tarifeleri, işletme maliyeti, makul bir kar ve diğ er havayolu işletmelerinin tarifeleri gibi tüm ilgili faktörler gözönünde tutularak makul düzeylerde saptanacaktır.

(2). İşbu Anlaşmanın 1. maddesinde ve işbu maddenin 1. fıkrasında anılan tarifeler üzerinde, mümkünse hattın tamamı veya bir kısmı üzerinde işletmecilik yapan diğ er havayolu şirketlerine danışıldıktan sonra her iki Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu şirketleri arasında anlaşmaya varılacak ve böyle bir anlaşmaya varılması için, mümkün olduğunda, Uluslararası Hava Ulaştırma Birliği'nin (IATA) tarifelerin belirlenmesine ilişkin usulleri kullanılacaktır.

(3). Bu suretle üzerinde mutabık kalınan ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi teklif edilen tarihten en az otuz (30) gün önce tarafların Sivil Havacılık Makamlarının onayına sunulacaktır. Özel durumlarda bu süre, sözü geçen makamların mutabakatı ile kısaltılabilir.

(4). Böyle bir onay açıkça verilebilir. Eğer Tarafların Sivil Havacılık Makamlarından hiçbir, işbu maddenin 3. fıkra hükümlerine göre sunulmuş bulunan ücret tarifelerine sunuş tarihinden itibaren onbeş (15) gün içinde itirazlarını bildirmezse, ücret tarifeleri tasvip edilmiş telakki olunur. 3. fıkra hükümlerine göre sunuş müddetinin kısaltılmış olması halinde, Sivil Havacılık Makamları itiraz bildirme müddetinin onbeş (15) günden daha az olmasında mutabık kalabilirler.

(5). Eğer bir ücret tarifesini üzerinde (2). fıkra hükümlerine göre anlaşma olmazsa, veya bir taraf Sivil Havacılık Makamlarının diğer taraf Sivil Havacılık Makamlarına (2). fıkra hükümlerine göre üzerinde anlaşmış bulunan bir tarifeye itirazını beyan etmesi halinde, iki taraf Sivil Havacılık Makamları ücret tarifesini karşılıklı anlaşma ile tesbit etmeye çalışacaklardır.

(6). Eğer Sivil Havacılık makamları 3. fıkra hükümlerine göre kendilerine sunulmuş ücret tarifeleri üzerinde veya (5). fıkra hükümlerine göre herhangi bir ücret tarifesinin tesbiti üzerinde anlaşamazlar ise, anlaşmazlık bu Anlaşmanın 21. maddesi hükümleri çerçevesinde hal şekline bağlanacaktır.

(7). Bu Madde hükümlerine göre tesbit edilmiş bir ücret tarifesini, yenisi yapılmaya kadar yürürlükte kalacaktır. Yine de, bir ücret tarifesini bu fıkra hükümlerine göre, sona eriş tarihinden itibaren oniki (12) aydan fazla temdit edilemeyecektir.

MADDE 16

BİLGİ VE İSTATİSTİK

Herbir Akit tarafın havacılık makamları diğer Akit Tarafın havacılık makamlarına, birinci Akit Tarafın tayin edilmiş havayolları işletmelerince mutabık kalınan seferlerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi için, makul olarak gerekli görülebilecek periyodik yahut diğer istatistik raporları, talepleri üzerine temin edeceklerdir. Bu raporlar bu havayollarının mutabık kalınan seferlerde taşımış oldukları yolcu ve yük miktarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 17

İSTİŞARE

Yakın bir işbirliği ruhu içerisinde, Akit Tarafların havacılık makamları bu Anlaşma hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara tatmin edici uyum veya değişiklik sağlamak amacıyla zaman zaman birbirlerine danışacaklardır. Karşılıklı olarak başka türlü kararlaştırılmamışsa bu danışmalara, bu yoldaki talebin alındığı tarihten itibaren, otuz (30) günlük bir süre içinde başlanacaktır.

MADDE 18

DEĞİŞİKLİKLER

- (1). Akit Taraflardan birisi işbu Anlaşmanın herhangi bir hükmünü değiştirmeyi arzuya şayan buluyorsa, öbür Akit Taraflar danışmalarda bulunmayı talep edebilir; Havacılık Makamları arasında olacak bu danışmalar ya görüşme veya yazışma yoluyla olabilir.
- (2). Üzerinde anlaşmaya varılan değişiklikler, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli olan hukuki prosedürlerin tamamlandığını Akit Tarafların birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir.
- (3). Ek üzerindeki değişiklikler Akit Tarafların havacılık makamları arasında doğrudan anlaşma ile yapılabilir.

MADDE 19

ÇOK TARAFLI SÖZLEŞMELERE UYMA

- (1). İşbu Anlaşma ile kapsanan herhangi bir konuya ilişkin ve her iki Akit Tarafca kabul edilen çok taraflı bir anlaşmanın yürürlüğe girmesi halinde, o anlaşmanın ilgili hükümleri mevcut Anlaşmanın ilgili hükümleri yerine geçecektir.
- (2). Bu Anlaşma Akit Taraflar için bağlayıcı olabilecek herhangi bir çok taraflı Sözleşmeye uyabilecek şekilde değiştirilecektir.

MADDE 20

SONA ERME

Akit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Akit Tarafa ihbar edebilir; bu ihbar aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına da ulaştırılacaktır. Bu durumda, sonverme ihbarnameleri karşılıklı mutabakatla bu süre bitiminden önce geri alınmış, bulunmadıkça, Anlaşma ihbarnamesinin öteki Akit Tarafca alınan tarihinden sonraki oniki (12) ay içinde sona erecektir. Öteki Akit Tarafca ihbarnamesinin alındığı teyid edilmezse, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının ihbarnameyi aldığı tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 21

UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ

- (1). Akit Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumlanması veya uygulanması ile ilgili bir uyuşmazlık çıkarsa, Akit Taraflar bu uyuşmazlığı önce kendi aralarında müzakere yoluyla halletmeye çalışacaklardır.
- (2). Akit Taraflar, müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, uyuşmazlığı karara bağlanması için bir şahıs veya teşekküle verme hususunda anlaşabilirler veya Akit Taraflardan birinin talebi üzerine uyuşmazlığı Akit Tarafların her birinin tayin edeceği birer hakem ve

böylece seçilen iki hakemin tayin edeceği bir üçüncü hakemden kurulu 3 kişilik bir hakem heyetine sunma hususunda mutabık kalabilirler. Akit Taraflardan her biri, taraflardan birinin ötekinden uyuşmazlığın tahkimini isteyen bir ihbarı diplomatik yoldan aldığı tarihten itibaren altmış (60) gün içinde bir hakem tayin edecek ve üçüncü hakem de bundan sonraki altmış (60) günlük bir süre içinde seçilecektir. Akit Taraflardan biri verilen süre içerisinde bir hakem tayin edemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde seçilmezse Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Başkanından durumun gereğine göre, bir veya daha fazla hakemi tayin etmesini Akit Taraflardan herhangi birisi isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem üçüncü bir devletin uyruğu olacak ve hakem heyetinin başkanlığını yapacaktır.

(3). Akit Taraflar, (2). fıkra göre verilecek herhangi bir karara uymayı taahhüt ederler.

(4). Eğer Akit Taraflardan herhangi birisi, yahut herbir Akit Tarafca tayin edilmiş olan havayolları (2). fıkra göre alınmış karara uymazsa ve uymadığı sürece, diğer Akit Taraf kusurlu olan Akit Tarafa bu Anlaşmaya göre vermiş olduğu hak veya ayrıcalıkları sınırlandırabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

(5). Herbir Akit Taraf tayin etmiş olduğu hakemin giderlerini karşılayacaktır. Kalan giderler Akit Taraflar arasında eşit olarak paylaşılacaktır.

MADDE 22

BAŞLIKLAR

Madde başlıkları bu Anlaşmaya sadece müracaat ve kolaylık amacıyla konulmuştur ve hiçbir surette bu Anlaşmanın amaç veya kapsamının sınırını çizmez, kısıtlamaz veya tarif etmez.

MADDE 23

TESCİL

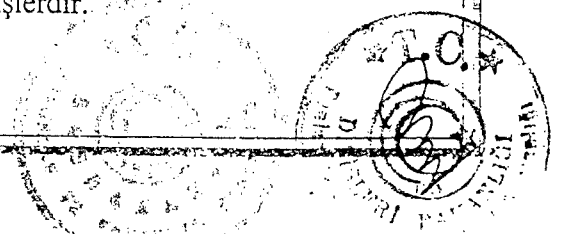
Bu Anlaşma ve bütün değişiklikleri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı nezdinde tescil ettirilecektir.

MADDE 24

YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ

İbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli olan hukuki prosedürlerin tamamlanmış bulunduğunu Akit Tarafların birbirlerine bildirdikleri tarihte yürürlüğe girecektir.

Yukarıdakileri tasdiken aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulünce yetkilendirilmiş olan temsilciler işbu Anlaşmayı imza etmişlerdir.

Ankara 'da 2001 yılı Ekim ayının onyedinci gününde, üç nüsha olarak Estonca, Türkçe ve İngilizce dilleri üzerinden düzenlenmiş olup, bütün metinler eşit doğruluktadır. Uyuşmazlık halinde İngilizce metin muteber olacaktır.

Tõnnus

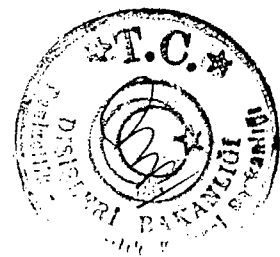
ESTONYA CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Uğur Çiğdem

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

EK
HAT CETVELİ
TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
ESTONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDAKİ
HAVA TAŞIMACILIK ANLAŞMASINA
EKTİR

1. Türkiye Cumhuriyeti tarafından tayin edilen havayolu işletmesinin her iki yönde işletebileceği hatlar:

Türkiye’de noktalar - Ara noktalar - Talin ve/veya - İleri noktalar
Estonya’da başka
bir nokta

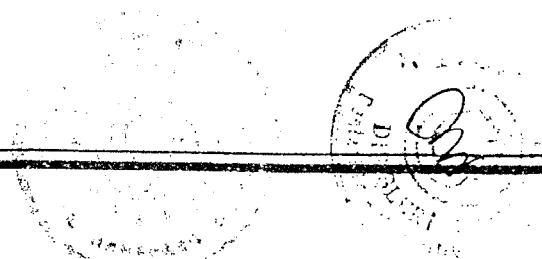
Bütün seferlerin Türkiye’de başlaması ve bitmesi şartıyla, belirtilmiş hatlarda herhangi bir nokta veya noktalar, tayin edilen bir havayolu işletmesinin tercihi ile herhangi bir veya bütün uçuşlarda sefer dışı bırakabilir.

2. Estonya Cumhuriyeti tarafından tayin edilen havayolu işletmesinin her iki yönde işletebileceği hatlar :

Talin ve/veya - Ara - İstanbul ve/veya - İleri noktalar
Başka bir nokta noktalar Türkiye’de başka
bir nokta

Bütün seferlerin Estonya’da başlaması ve bitmesi şartıyla, belirtilmiş hatlarda herhangi bir nokta veya noktalar, tayin edilen bir havayolu işletmesinin tercihi ile herhangi bir veya bütün uçuşlarda sefer dışı bırakabilir

3. Herbir Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesi öbür akit Tarafın toprağında iki noktayı birleştiremeyecek.

4.İki Akit Tararf arasında bu konuda bir Anlaşma yapılmadıkça ara noktalar veya iler noktalar ve öbür Akit Tarafın toprağı arasında beşinci trafik hakları kullanılmayacaktır.

5.Hava Taşımacılık Anlaşmasının 3.Madde (1) fıkrası hükümlerine bakılmasızın ve Akit Tarafların havacılık makamları başka türlü anlaşıncaya, her Akit Taraf aşağıdaki şartlarla mutabık kalınan seferleri işletmek için iki havayolu işletmesi tayin etmeye mezundur.

a) İki nokta arasında sefer işletmek üzere her Akit Tarafın birden fazla havayolu işletmesi tayin edilmeyecektir; ve

b) bu mutabık kalınan seferlerin iki tarafça işletilmesi halinde, herbir Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri tarafından arzedilen kapasite dengesizliğı daimi esas üzerinden 40/60 oranını aşmamalıdır.

